

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

PAGANISM IN HELLENISTIC & ROMAN PALESTINE - 43725

Last update 03-10-2013

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Archaeology and the Ancient Near East

Academic year: 1

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Orit Peleg-Barkat

Coordinator Email: orit.peleg@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Mondays, 14:00 - 15:00

Teaching Staff:

Dr. Orit Peleg-Barkat

Course/Module description:

This course focuses on the various aspects of pagan ritual and religion in Hellenistic and Roman Palestine. We will discuss questions such as: what is a polytheistic religion and what is syncretism. We will examine the various pantheons that existed in Palestine, places of worship, rituals and ceremonies, personal vs. formal cults, magic, etc. We will study the archaeological and historical evidence: inscriptions, ancient texts, architectural remains, sculpture, figurines, offerings, etc. We will pay special attention to regional differences and to the inter-relationships between the pagans and their monotheistic neighbors – Jews, Samaritans and Christians.

Course/Module aims:

The course aims at providing the students with a profound knowledge of the pagan heritage of Hellenistic and Roman Palestine. Though, during these periods the majority of people who inhabited Palestine were pagan, most scholarly research as well as teaching on the history and archaeology of Palestine in these periods has been devoted to the Jewish and Christian communities and their archaeological remains.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

- 1. To describe and analyze the various sources of cultural and religious influences on the pagan cults in Hellenistic and Roman Palestine.*
- 2. To explain and give examples what is syncretism.*
- 3. To compare between the character of cults and rituals in different cities and regions and to explain the reasons for the differences.*
- 4. To explain the sources and evolution of the ruler cult in our region.*

Attendance requirements(%):

80

Teaching arrangement and method of instruction: Frontal teaching, required reading towards several of the classes, project work.

Course/Module Content:

-
1. *Pagan Cults in Hellenistic and Roman Palestine – Introduction, History of Research, Terms*
 2. *Gods and Goddesses – Greek, Roman and Eastern Pantheons*
 3. *Tradition vs. Innovation – Pagan Cults during the Hellenistic Period*
 4. *Hellenistic Temples and Sanctuaries*
 5. *Ruler Cult – In the time of Herod and Beyond*
 6. *Pagan Cults of the Decapolis – Beth Shean/Scythopolis at Test Case*
 7. *Cults and Temples of the Upper Galilee – Paneas and Kedesh*
 8. *Cults and Temples in Coastal Cities – Aco/Ptolemais, Caesarea, Jaffa, Ashkelon and Gaza*
 9. *Cults and Temples in Aelia Capitolina and Samaria/Sebaste – Cities with no Syncretism?*
 10. *Magic in Ancient Palestine*
 11. *Pagans, Jews, Samaritans and Christians.*
 12. *Synthesis*

Required Reading:

- * א'טל, הארכיאולוגיה של ארץ-ישראל בתקופה ההלניסטית: בין מסורת לחידוש, ירושלים תשס"ז, עמ' 48–90.
- * ע'פרידהיים, "הפולחנים הפגניים של שומרון-סבסטיה בתקופה ההלניסטית-רומית והרכבה האתני של האוכלוסייה המקומית", בתוך: י'אשל (עורך), מחקרי יהודה ושומרון, הקובץ השישי, אריאל תשנ"ז, עמ' 157–170.
- * ע'פרידהיים, "הפולחנים הפגניים של איליה קאפיטולינה – עיר ללא סינקרטיזם", בתוך: א'פאוסט וא'ברוך (עורכים), חידושים בחקר ירושלים, דברי הכנס השלישי, רמת-גן תשנ"ח, עמ' 29–42.
- * N. Belayche, 2001. *Iudaea-Palaestina – The pagan Cults in Roman Palestine (second to fourth century)*, Tübingen.
- * A. Erlich, *The Art of Hellenistic Palestine*, Oxford 2009, especially pp. 112–117.
- * D. Flusser, "Paganism in Palestine", in S. Safrai and M. Stern (eds.), *The Jewish People in the First Century (Compendia Rerum Iudaicarum ad Novum Testamentum 1:II)*, Assen 1976, pp. 1065–1100.
- * A. Ovadiah and S. Mucznik, *Worshipping the Gods. Art and Cult in Roman Eretz Israel*. Leiden 2009.
- * A. Ovadiah and Y. Turnheim, *Roman Temples, Shrines and Temene in Israel*, Rome 2011.

Additional Reading Material:

- ע'ארליך, "דמותה של האלה קיבלה בארץ ישראל בתקופה ההלניסטית", ארץ ישראל כ"ט (ספר שטרן), ירושלים תשס"ט, עמ' 22–34.
- א'כשר, כנען, פלשת, יוון וישראל, יהודים והערים ההלניסטיות בתקופת הבית השני, ירושלים 1988, עמ' 31–49.
- ע'פרידהיים, "לשאלת קיומם וחשיבותם של פולחנות סוריה בניאפוליס-שכם בתקופה שלאחר מרד בר-כוכבא", בתוך: י'אשל (עורך), מחקרי יהודה ושומרון, הקובץ השביעי, אריאל תשנ"ח,

- עמ' 141-153.
- ע'פ'ד'ה'י'ם, "לשאלת תפקידו של הצבא הרומי בהפצת הפולחנים הפגניים ביהודה ובשומרון לאחר חורבן בית שני", בתוך: י'אש'ל (עורך), מחקרי יהודה ושומרון, הקובץ התשיעי, אריאל תש"ס, עמ' 201-218.
- ע'פ'ד'ה'י'ם, "הפולחנים הפגאניים הסוריים בפטולמאס-עכו בתקופה ההלניסטית-רומית", ירושלים וארץ-ישראל, ספר אריה קינדלר, תל-אביב תש"ס, עמ' 89-100.
- ע'פ'ד'ה'י'ם, "הפולחנים הפגניים של אשקלון בתקופה הרומית", בתוך: אשקלון-עיר לחוף ימים, אשקלון תשס"א, עמ' 147-174.
- ע'פ'ד'ה'י'ם, "פולחנים פגאניים בארץ ישראל הרומית", עבודת מאסטר, אוניברסיטת בר-אילן תשנ"ה.
- Y. Aharoni, *Investigation at Lachish V, The Sanctuary and the Residency*, Tel Aviv 1975.
- N. Belayche, "Du Mont du Temple au Golgotha: le Capitole de la colonie d'Aelia Capitolina," *Revue de l'Histoire des Religions* 214 (1997), pp. 387-413.
- P. Bruneau, *Recherches sur le cultes de Délos a l'époque hellénistique et al'époque impériale*, Paris 1970.
- S. Derfler, *The Hellenistic Temple at Tel Beersheva*, New York 1993.
- A. Erlich and A. Kloner, *Maresha Excavations Final Report II, Hellenistic Terracotta Figurines from the 1989-1996 Seasons (IAA Reports 35)*, Jerusalem 2008.
- A. Erlich, "Part Two: Figurines, Sculpture and Minor Art of the Hellenistic and Roman Periods", in E. Stern, *Excavations at Dor, Figurines, Cult Object and Amulets, 1980-2000 Seasons*, Israel Exploration Society, Jerusalem 2010, pp. 117-212.
- P. Figueras, *The Pagan Image of Greco-Roman Palestine and Surrounding Lands (BAR International Series 2495)*, Oxford 2013.
- M. L. Fischer, 1998. *Marble Studies - Roman Palestine and the Marble Trade*, Konstanz.
- E. Friedheim, 2002. "Quelques remarques sur l'introduction du culte de Jupiter Héliopolitain à Emmaüs-Nicopolis à l'époque romaine," *Revue Biblique* 109 (1), pp. 101-108.
- E. Friedheim, "The Religious and Cultural World of Aelia Capitolina: A New Perspective," *Archiv Orientalni* 75 (2007), pp. 125-152.
- A. Kuhrt and S. Sherwin-White, "Preface", in A. Kuhrt and S. Sherwin-White (eds.), *Hellenism in the East*, Berkeley 1987, pp. IX-XII.
- J. Magness, 2003. "A Mithraeum in Jerusalem?", in G. C. Bottini, L. Di Segni, and L. D. Chrupcala (eds.), *One Land - Many Cultures, Archaeological Studies in Honour of Stanislaw Loffreda* ofm. Jerusalem: Franciscan Printing Press, pp. 163-171.
- J.A. Overman (ed.), *The Roman Temple Complex at Horvat Omrit: an Interim Report*, Oxford 2011.
- C. Renfrew, *The Archaeology of Cult. The Sanctuary at Phylakopi*, London 1985, pp. 11-26.
- J. Teixidor, *The Pagan God, Popular Religion in the Greco-Roman Near East*, Princeton 1977.

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 100 %

Presentation 0 %
Participation in Tutorials 0 %
Project work 0 %
Assignments 0 %
Reports 0 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: